

Quickscan natuurwaarden Maaspark Well

Deelgebied Leukermeer

Definitief

Gemeente Bergen i.s.m. SAB Adviesgroep
Postbus 140
5854 ZJ BERGEN

Grontmij Nederland B.V.
Roermond, 26 juli 2011

Verantwoording

Titel : Quicksan natuurwaarden Maaspark Well
Subtitel : Deelgebied Leukermeer
Projectnummer : 189415
Referentienummer : 189415.rm.342.R001/mp
Revisie : D1
Datum : 26 juli 2011

Auteur(s) : ing. F. Verhart
E-mail adres : frank.verhart@grontmij.nl
Gecontroleerd door : ing. M.C. Bonder
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : ing. C.M.E. van Ark
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Grontmij Nederland B.V.
Bredeweg 239
6043 GA Roermond
Postbus 410
6040 AK Roermond
T +31 475 39 00 00
F +31 475 31 96 95
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Methode veldinventarisaties	4
1.1	Ligging plangebied en methode veldinventarisaties	4
2	Onderzoeksresultaten	6
2.1	Broedvogels	6
2.1.1	Algemeen	6
2.1.2	Buizerd	6
2.1.3	Huismus	6
2.1.4	Kerkuil	6
2.1.5	Steenuil	7
2.1.6	Broedvogels van categorie 5 van de "indicatieve lijst"	7
2.1.7	Rode lijst broedvogels.....	8
2.2	Zoogdieren	8
2.2.1	Vleermuizen	8
2.2.2	Gewone dwergvleermuis	8
2.2.3	Rosse vleermuis	9
2.2.4	Das	9
2.2.5	Eekhoorn	10
2.3	Overige fauna	10
2.3.1	Levendbarende hagedis	10
2.3.2	Amfibieën	11
2.3.3	Vissen	11
2.3.4	Insecten.....	11
2.4	Planten	11
2.4.1	Rapunzelklokje.....	11
2.4.2	Tongvaren	11
2.4.3	Overige plantensoorten.....	12
3	Literatuur	14

Bijlage 2: Kwalificaties onderzoekers

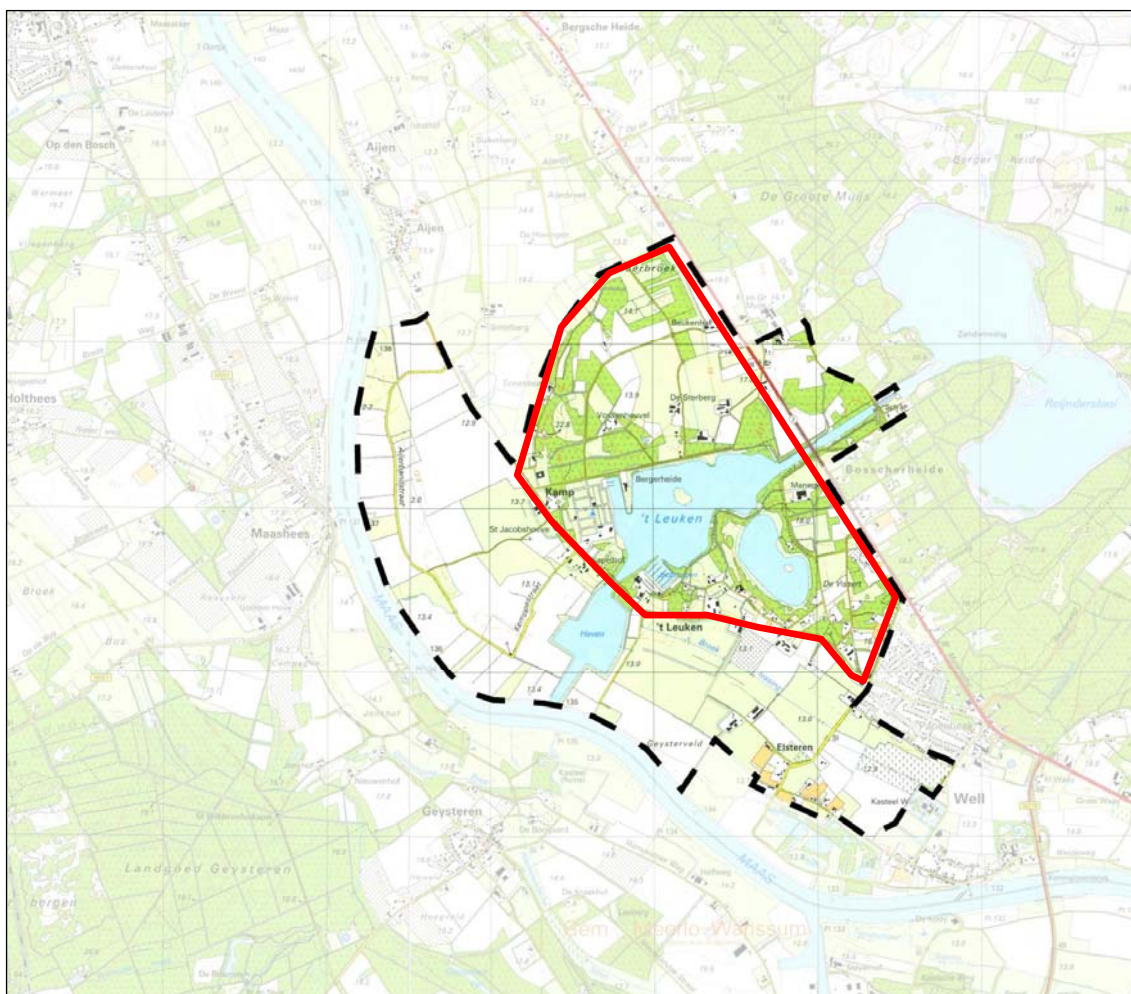
Bijlage 3: Verspreiding broedvogels

Bijlage 4: Verspreiding zoogdieren

Bijlage 5: Verspreiding planten

1 Methode veldinventarisaties

1.1 Ligging plangebied en methode veldinventarisaties

Kaart 1 Ligging van het plangebied binnen de rode belijning

In 2010 zijn door ecologen van Grontmij | Groen-planning 3 veldbezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht in de maanden april, juni en juli. De nadruk van het onderzoek lag op de onder de Flora- en faunawet beschermde soorten. Binnen deze wet is een onderscheid gemaakt in de beschermingsniveaus tabel 1, tabel 2, tabel 3, vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is (categorie 1 tot en met 4) en vogelsoorten waarvan het nest alleen jaarrond beschermd is als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (categorie 5). Bij de veldbezoeken is de aandacht met name uitgegaan naar de 'strengere' niveaus tabel 2, tabel 3 en vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Jaar	Maanden overdag	n	Maanden 's avonds	n
2010	April en juni	2	Juli	1

Schema 1 Overzicht van de periodes waarin de inventarisaties plaats vonden. "n" is het aantal gebrachte bezoeken.

Broedvogels zijn geïnventariseerd conform de methode “uitgebreide territoriumkartering”, zoals weergegeven in *Vogelinventarisatie, Natuurbeheer in Nederland 3* (Hustings et al., 1985).

De overige zoogdieren zijn geïnventariseerd tijdens het gehele veldseizoen. Om te bepalen of een soort gebruik maakt van het plangebied, is gedurende de inventarisaties gelet op potentiële verblijfplaatsen als burchten en nesten en op sporen van aanwezigheid als vraatsporen, uitwerpselen, wissels, prenten en haren.

Amfibieën, reptielen, insecten en dergelijke zijn geïnventariseerd door op locaties die voldoen aan de biotoopeisen, gericht te zoeken tijdens zonnig en warm weer. Dit gebeurde tijdens alle veldbezoeken vanwege de uiteenlopende perioden waarin de vertegenwoordigers van deze soortgroepen actief zijn. Voor de inventarisatie van amfibieën, vissen en libellenlarven werden de waterpartijen met een schepnet bemonsterd.

Planten zijn tijdens alle bezoeken geïnventariseerd. Als het soorten van tabel 2 of tabel 3 betrof, zijn de planten geteld en de groeiplaatsen ingemeten met een GPS.

Vleermuizen zijn met behulp van een batdetector, geïnventariseerd. In juli zijn op een zonnige avond van een half uur vóór zonsondergang tot een uur daarna, aanwezige vleermuizen geïnventariseerd. Er heeft nog geen nader onderzoek plaats gevonden naar aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Vaste verblijfplaatsen kunnen bestaan uit:

- forse bomen met een doorsnede van minimaal 0,3 meter met holtes, spleten, scheuren of losse bast;
- gebouwen met spouwmuren, losliggende dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.

Het onderzoek werd uitgevoerd op het niveau van een quickscan. Hiermee wordt op hoofdlijnen, inzicht gegeven in de verspreiding van beschermde c.q. bijzondere natuurwaarden. Bijlage 1 bevat een toelichting op de kwalificaties van de bij het onderzoek betrokken ecologen.

2 Onderzoeksresultaten

2.1 Broedvogels

2.1.1 *Algemeen*

In deze paragraaf wordt ingegaan op broedvogels beschermd volgens de categorieën 1 tot en met 4 en in bepaalde gevallen ook voor categorie 5. Het leefgebied en de bezette nestlocaties van deze soorten zijn op basis van de Flora- en faunawet het gehele jaar door beschermd. Met betrekking tot de soorten van categorie 5 kan dit ook gelden indien soorten zeldzaam zijn (zoals IJsvogel) of niet zonder meer kunnen uitwijken naar locaties in de omgeving. De aanvraag van een eventuele ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vijfde lid, onderdeel C kan alleen worden doorlopen voor de volgende belangen (b) bescherming van flora en fauna, (c) veiligheid van het luchtverkeer en (d) volksgezondheid of openbare veiligheid.

In bijlage 2 is een verspreidingskaart van de op grond van de Flora- en faunawet belangwekkende in het gebied waargenomen broedvogels opgenomen.

2.1.2 *Buizerd*

De Buizerd is in Nederland een algemene broedvogel van bosranden, bossen en bomenrijen. De soort is beschermd volgens categorie 4. De broedperiode van de soort loopt van 1 februari tot en met 10 juni (Van Dijk, 2004). Het leefgebied en de bezette nestlocaties van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet, het gehele jaar door beschermd.

Van de Buizerd werden twee opvliegende exemplaren waargenomen, beide nabij de N271. Er zijn geen concrete nestvondsten gedaan. De soort kan worden beschouwd als mogelijke broedvogel van het plangebied.

2.1.3 *Huismus*

De Huismus is een in Nederland algemene broedvogel van gebouwen. De soort is beschermd volgens categorie 2. De broedperiode van de soort loopt van 10 maart tot en met 20 juni (Van Dijk, 2004). De soort gaat in Nederland achteruit en daarom is de soort opgenomen op de Nederlandse Rode lijst met de status "gevoelig". Op basis van de Flora- en faunawet zijn het nest en het bijbehorende leefgebied van de soort het gehele jaar door beschermd.

Van de Huismus werden twee kolonies aangetroffen. Het is aannemelijk dat de soort ook elders in het gebied nog in enige kolonies broedt. De soort kan worden beschouwd als regelmatige broedvogel van het plangebied.

2.1.4 *Kerkuil*

De Kerkuil broedt in boerderijen en kerken waar de soort foerageert op muizen in berm, ruigtes en perceelsranden in agrarisch gebied. De soort is beschermd volgens categorie 3. De soort gaat in Nederland achteruit en daarom is de soort opgenomen op de Nederlandse Rode lijst met de status "bedreigd". De broedperiode van de soort loopt van 1 februari tot 31 oktober (Van Dijk, 2004). De periode is zo lang, omdat de soort in muizenrijke jaren driemaal jongen kan krijgen. Het leefgebied en de bezette nestlocaties van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet het gehele jaar door beschermd.

De Kerkuil heeft in 2010 succesvol gebroed in een oude schuur in buurtschap 't Leuken. Een bewoner ter plaatse vertelde tijdens het veldbezoek van juni dat het paar op dat moment drie jongen had.

De Kerkuil broedt in het buurtschap Kamp op twee locaties, namelijk in twee boerderijen in de omgeving van het plangebied. Bij de boerderij werden in 2005 aan de noordzijde van de Kampweg braakballen van deze soort aangetroffen. In 2007 vertelde een boer dat hij soms een Kerkuil in zijn schuur had. Het is niet duidelijk of het om twee verschillende broedparen gaat.

Foto 1 De Kerkuil broedde in 2010 in deze schuur in buurtschap 't Leuken.

2.1.5 Steenuil

De Steenuil is in Nederland een standvogel van hoogstamboomgaarden en oude schuren waar de soort in een holte of nis een nest bouwt. De soort is beschermd volgens categorie 1. De soort gaat in Nederland sterk achteruit en daarom is de soort opgenomen op de Nederlandse Rode lijst met de status "kwetsbaar". De broedperiode van de soort loopt van 1 februari tot en met 10 juli. Er kan sprake zijn van een tweede broedperiode; dan loopt deze periode tot 31 oktober (Van Dijk, 2004). Het leefgebied en de bezette nestlocaties van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet het gehele jaar door beschermd.

Ter plaatse van buurtschap Kamp waren in 2006 twee nestkasten bezet door de soort. Beide nestkasten bevinden zich in een hoogstamboomgaard.

2.1.6 Broedvogels van categorie 5 van de "indicatieve lijst"

Nesten en bijbehorend leefgebied van deze vogelsoorten zijn vaak alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Deze bescherming is jaarrond van toepassing indien ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is.

Waargenomen broedvogelsoorten van deze categorie zijn Boerenzwaluw, Groene specht, Grote bonte specht, Spreeuw en Torenvalk.

Boerenzwaluw en Torenvalk werden waargenomen ter plaatse van buurtschap 't Leuken. Beide soorten nestelen onder c.q. in gebouwen in dit buurtschap.

De Groene specht werd roepend waargenomen op twee plaatsen ten zuiden van het Leukermeer. Het is niet duidelijk of de soort hier en mogelijk ook elders in het gebied één of meerdere nestlocaties heeft. Van de Grote bonte specht werden twee territoria vastgesteld en mogelijk een derde territorium. Ook van deze soort als ook andere spechtensorten, zouden nog meerdere paren aanwezig kunnen zijn.

De Torenvalk broedt in een Torenvalkkast in buurtschap 't Leuken. Een bewoner ter plaatse vertelde tijdens het veldbezoek van juni dat het paar op dat moment jongen had.

2.1.7 *Rode lijst broedvogels*

Tijdens de bezoeken werden alleen twee paren van de Nachtegaal (kwetsbaar) waargenomen in het gebied. Juist buiten het plangebied, rond de voorhaven van het Leukermeer, is een groot aantal broedparen van de soort aanwezig. Het is aannemelijk dat ook andere soorten van de Rode lijst in het gebied broeden, zoals Koekoek (kwetsbaar), Matkop (gevoelig) en Zomertortel (kwetsbaar).

2.2 Zoogdieren

In bijlage 3 is een verspreidingskaart van de op grond van de Flora- en faunawet belangwekkende en in het gebied waargenomen zoogdieren opgenomen.

2.2.1 *Vleermuizen*

Het leefgebied en de verblijfplaatsen van vleermuizen zijn op basis van de Flora- en faunawet, beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 3 evenals binnen de Habitatrichtlijn bijlage IV. Dat wil zeggen dat een strikte bescherming het gehele jaar van toepassing is. De aanvraag van een eventuele ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vijfde lid, onderdeel C kan alleen worden doorlopen voor de volgende belangen (b) bescherming van flora en fauna, (d) volksgezondheid of openbare veiligheid en (e) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Vooralsnog is nog geen onderzoek uitgevoerd naar verblijfplaatsen van vleermuizen. De check bestond uit inventarisatie van foeragerende vleermuizen in een beperkt deel van het gebied. Op basis van het biotoop dient in een later stadium, onderzoek plaats te vinden naar verblijfplaatsen van vleermuizen. In het gebied staan bomen met voldoende omvang om te fungeren als verblijfplaats voor soorten als Watervleermuis of Rosse vleermuis en zijn woningen aanwezig die geschikt kunnen zijn voor Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger.

2.2.2 *Gewone dwergvleermuis*

De Gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest voorkomende vleermuissoort. Ze heeft vaste winter- en zomerverblijfplaatsen in gebouwen, waar de soort gebruik maakt van spouwmuren, nissen, zolders of kelders indien het daar niet te koud en vochtig is. De invliegopening wordt vaak gemarkeerd met uitwerpselen of urine. Bij langdurige bewoning is dit te herkennen aan een langwerpige donkere streep. Gewone dwergvleermuizen gebruiken meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak. Ze jagen hoofdzakelijk binnen een straal van 2 tot 5 km rondom de verblijfplaats. Vliegroutes volgen zoveel mogelijk lijnvormige structuren. Gebouwen worden ook als winterverblijf gebruikt, waarbij vergelijkbare plaatsen zoals in de zomer benut worden. Systematisch zoeken naar winterslapende dieren is daardoor moeilijk. Overwinterende gewone dwergvleermuizen worden vooral bij toeval gevonden in spouwmuren, onder dakpannen, achter betimmering en daklijsten. Daarnaast zijn ze ook in spleten in de muur van kerktorens en in spleten in grotten, groeves, betonnen bruggen en parkeergarages en dergelijke gevonden. De Gewone dwergvleermuis kent twee periodes wanneer de soort kwetsbaar is, namelijk de kraamperiode en tijdens de winterslaap. De kraamperiode valt in de periode mei tot en met augustus en de winterslaap vindt plaats van midden november tot en met maart. Het leefgebied en de verblijfplaatsen van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet, beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 3 evenals binnen de Habitatrichtlijn bijlage IV. Dat wil

zeggen dat een strikte bescherming het gehele jaar van toepassing is. De aanvraag van een eventuele ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vijfde lid, onderdeel C kan alleen worden doorlopen voor de volgende belangen (b) bescherming van flora en fauna, (d) volksgezondheid of openbare veiligheid en (e) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Van de Gewone dwergvleermuis werd een gering aantal foeragerende exemplaren aangetroffen. De soort werd waargenomen aan de oostzijde van het Leukermeer evenals bij de beplanting langs het verbindingskanaal tussen het Leukermeer en het Reijndersmeer.

2.2.3 *Rosse vleermuis*

De Rosse vleermuis is in Nederland algemeen en heeft meestal in holle bomen vaste winter- en zomerverblijfplaatsen in bomen. De verblijfplaatsen zijn herkenbaar middels urine- en/of uitwerpselenstrepen en schelle roepen die worden gemaakt bij het uitvliegen. De (kraam)groepen leven verdeeld over een netwerk van meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak. Vooral in de maanden augustus en september is de paringsroep van de mannetjes hoorbaar. De afstand tussen dagrustplaats en jachtgebied wordt in de regel in een snelle rechte vlucht afgelegd, op een hoogte van honderd meter of meer. Jachtplaatsen liggen meestal in open terrein, waar met snelle duiken, op insecten gejaagd wordt. De Rosse vleermuis jaagt vooral boven water en moerassige gebieden en jaagt ook wel rondom straatverlichting, omdat hier veel insecten voor komen. De Rosse vleermuis kent twee periodes wanneer de soort kwetsbaar is, namelijk de kraamperiode en tijdens de winterslaap. De kraamperiode valt in de periode juni tot en met half augustus en de winterslaap vindt plaats van midden oktober tot en met maart. Het leefgebied en de verblijfplaatsen van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 3, evenals op basis van de Habitatrictlijn bijlage IV. Dat wil zeggen dat een strikte bescherming het gehele jaar van toepassing is. De aanvraag van een eventuele ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vijfde lid, onderdeel C kan alleen worden doorlopen voor de volgende belangen (b) bescherming van flora en fauna, (d) volksgezondheid of openbare veiligheid en (e) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

De Rosse vleermuis is met twee individuen waargenomen boven het Leukermeer en de zuidelijk daarvan gelegen plas. De soort is waargenomen op tientallen meters hoogte boven het plangebied.

Op basis van bovenstaande waarnemingen heeft de soort geen binding met het plangebied.

2.2.4 *Das*

De Das is vrij algemeen in het oosten en zuiden van Nederland. De soort graaft een burcht in beboste steilranden in de buurt van wormenrijke graslanden. Dassen zijn alleseters. Het menu van de soort bestaat uit: regenwormen, larven van insecten, zoals engerlingen en emelten, mais en andere graansoorten, kevers, appels, peren, pruimen, kersen en ander valfruit, muizen, mollen, egels en konijnen, amfibieën, slakken, eikels en tamme kastanjes, vogels en eieren, aardbeien, bramen, vlier- en meidoornbessen. Het leefgebied kan afhankelijk van de plaatselijke omstandigheden, variëren van 20 tot ruim 250 ha. Een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van Dassen wordt gedefinieerd als een Dassenburcht (zowel hoofdburcht, kraamburcht als bijburcht) die tekenen draagt van recent gebruik door een Das of een onbewoonde Dassenburcht die tot maximaal vijf jaar geleden door een deskundige als bewoond is vastgesteld en indien de onbewoonde Dassenburcht binnen een bestaand territorium is gelegen. Een bijburcht fungeert als een alternatieve verblijfplaats wanneer de hoofdburcht wordt verstoord, maar kan ook fungeren als toekomstige burcht voor de jongen als zij zelfstandig worden.

De kwetsbare periode van de Das is van januari tot en met juli, dit omvat de periode wanneer de jongen worden geboren en opgroeien. De jongen worden in de periode januari tot en met maart geboren, doch meestal in de eerste 3 weken van februari (Lange et al., 1994). Na een week of 8 komen de jongen voor het eerst bovengronds, waarbij het vrouwtje de jongen zoogt

tot in juli. Afhankelijk van de voedselsituatie verlaten de “beertjes” de burcht op z'n vroegst in de herfst van het eerste levensjaar. Daarbij stichten ze een nieuw territorium en wordt een nieuwe burcht gegraven of een bijburcht wordt ingetrokken. In de winter is de Das het minst actief en verlaat dan soms de burcht.

Het leefgebied en de verblijfplaatsen van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 3 bijlage 1 van de AMvB, waarbij een strikte bescherming het gehele jaar van toepassing.

Uit flora- en faunaonderzoeken in het kader van Hoogwatergeul Well-Aijen, is een goed beeld ontstaan van het voorkomen van de Das in de omgeving van het studiegebied. Noordelijk van het Leukermeer zijn één frequent belopen hoofdburcht en drie bijburchten gelegen. De oostelijke bijburcht, gelegen op circa 200 meter van de N271, was in 2010 vermoedelijk in gebruik, getuige de waarneming van enkele Dassenwissels. De hoofdburcht was in 2010 in gebruik. Zuidelijk van het Leukermeer zijn geen Dassenprenten waargenomen.

Het gebied gelegen tussen het Leukermeer, de N271, de Kampweg en de Elsterendijk bij Well lijkt voor de Das wat minder geschikt als foerageergebied dan delen noordelijk van het Leukermeer, mede omdat bewoonde burchten op grotere afstand liggen. Verder onderzoek kan hierin nader inzicht verschaffen.

2.2.5 *Eekhoorn*

Eekhoorns zijn hoofdzakelijk overdag actief. Van nature komt dit dier in elk bostype voor waar voedselbomen als Beuk, Hazelaar, Tamme kastanje, Eiken en diverse naaldbomen aanwezig zijn. De Eekhoorn is een echte boombewoner die ook regelmatig op de grond vertoeft en dan kwetsbaar is voor roofdieren en loslopende honden. De afmetingen van het leefgebied varieert sterk tussen 2 en 50 ha. In loofbos is het leefgebied groter dan in naaldbos. Het dier bouwt afgeplatte bolvormige nesten van losse twijgen. Het nest wordt bekleed met repen bast, gras of mos. Er worden twee verschillende nesten gebouwd, namelijk een kraamnest en een aantal slaapnesten. Jaarlijks zijn er twee kraamperiodes, te weten van februari tot en met april en van juli tot en met augustus. In deze periode is de Eekhoorn het meest kwetsbaar, omdat de soort dan jongen in het nest heeft. Op een leeftijd van drie maanden worden de jongen door de moeder verjaagd (Lange et al., 1994). Het leefgebied en de verblijfplaatsen van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 2. Hierbij geldt een zekere mate van bescherming, omdat in bepaalde gevallen de gunstige staat van instandhouding in het geding kan zijn.

De Eekhoorn heeft mogelijk minimaal drie nesten in het plangebied. De soort werd aangetroffen langs het verbindingskanaal tussen het Leukermeer en Reijnderslooi, aan de oostzijde van het Leukermeer nabij de manege en aan de westzijde nabij de Kapelhof.

2.3 Overige fauna

In bijlage 3 is een verspreidingskaart van de op grond van de Flora- en faunawet belangwekkende en in het gebied waargenomen herpetofauna opgenomen.

2.3.1 *Levendbarende hagedis*

De Levendbarende hagedis is in Nederland algemeen doch gaat in aantal achteruit. Het leefgebied en de verblijfplaatsen van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 2. Hierbij geldt een zekere mate van bescherming, omdat in bepaalde gevallen de gunstige staat van instandhouding in het geding kan zijn.

Van de Levendbarende hagedis werd slechts één exemplaar is in het plangebied aangetroffen in het zandgebied aan de noordzijde van buurtschap 't Leuken. Hier was de soort aanwezig in een heideachtige vegetatie.

2.3.2 *Amfibieën*

Gewone pad, Bruine kikker en Bastaardkikker zijn waargenomen langs de oevers van het Leukermeer en de zuidoostelijk hiervan gelegen plas. Voor deze soorten geldt een complete vrijstelling voor de verbodsbepalingen die van toepassing zijn op werkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. De zorgplicht in artikel 2, lid 1 en 2 van de Flora- en faunawet dient in acht te worden genomen. Het betreft maatregelen die voorkomen dat diersoorten onnodig worden verwond, gedood, verstoord en deze in staat stellen weg te vluchten en zich elders te vestigen.

2.3.3 *Vissen*

Tijdens de inventarisatie in 2010 zijn uitsluitend niet beschermde soorten waargenomen in het Leukermeer, zoals Baars, Blankvoorn, Driedoornige stekelbaars, Gewone pad, Kolblei, Paling en Tiendoornige stekelbaars.

Uit Vissen in Limburgse Beken (Crombaghs et al., 2000) blijkt dat in de kilometerhokken van het plangebied tevens Blauwband, Brasem, Pos, Rietvoorn, Rivierdonderpad (tabel 2), Riviergrondel, Roofblei, Snoek, Snoekbaars, Spiering, Winde en Zeelt voorkomen. Op basis van het biotoop komen naar verwachting alle soorten voor in de oeverzone van het Leukermeer. Om dit vast te stellen, dient aanvullend onderzoek te worden verricht, wat vooral nodig is voor de Rivierdonderpad vanwege zijn beschermingsstatus.

2.3.4 *Insecten*

In de oeverzone van het Leukermeer komen libellensoorten als Azuurwaterjuffer, Blauwe breedscheenjuffer, Bloedrode heidelibel, Bruinrode heidelibel, Gewone oeverlibel, Grote keizerlibel, Grote roodoojuffer, Kanaaljuffer, Lantaarntje, Metaalglanslibel, Platbuik, Vuurjuffer, Watersnuffel en Weidebeekjuffer. Alle soorten zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet. Naar verwachting zullen er geen beschermde libellensoorten voorkomen. Nader onderzoek naar deze diergroep is niet nodig.

2.4 **Planten**

2.4.1 *Rapunzelklokje*

Het Rapunzelklokje komt in Nederland met name voor in het rivierengebied en in Zuid-Limburg waar de soort standplaatsen heeft in ruig, matig voedselrijk grasland. De groeiplaatsen van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 2. Hierbij geldt een zekere mate van bescherming, omdat in bepaalde gevallen de gunstige staat van instandhouding in het geding kan zijn.

De soort is in het plangebied op twee plaatsen aangetroffen in de bloemrijke berm van de doorgaande weg langs buurtschap 't Leuken. De oostelijke groeiplaats bestaat uit circa 75 bloeiende exemplaren (foto voorpagina). Ter hoogte van het parkeerterrein aan de oostzijde van de voorhaven werden 2 bloeiende exemplaren gevonden. Enige jaren geleden is de soort ook aangetroffen in buurtschap Kamp.

2.4.2 *Tongvaren*

De Tongvaren komt in Nederland met name voor op muren met kalkmortel doch soms ook op kalkrijke bosbodems en rotsen. De groeiplaatsen van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet, beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 2. Hierbij geldt een zekere mate van bescherming, omdat in bepaalde gevallen de gunstige staat van instandhouding in het geding kan zijn.

In het plangebied is het voorkomen van de soort geconstateerd onder de brug over het verbindingskanaal tussen het Leukermeer en Reijnderslooi. Hier werd één plant aangetroffen aan de oostelijke zijde van de brug onder het brughoofd.

2.4.3 Overige plantensoorten

Foto 2 Brede eikvaren zuidelijk van het Leukermeer

De overige waargenomen soorten zijn plantensoorten waarvoor bij ruimtelijke ingrepen geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd (op basis van de Flora- en faunawet niet beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 2 of tabel 3). In het plangebied komen de volgende soorten voor:

- de in Nederland bedreigde soorten vermeld op de Nederlandse Rode lijst, namelijk Kleine pimperl (kwetsbaar) en Kruisbladwalstro (kwetsbaar). Eerstgenoemde soort is aanwezig in een tuin langs de Kampweg ter hoogte van buurtschap 't Leuken. Het betreft geen wilde standplaats. Kruisbladwalstro werd verspreid op vier locaties aangetroffen. Drie standplaatsen bestonden uit pollen met 500 tot 2500 exemplaren;
- op basis van de Flora- en faunawet beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 1, namelijk Brede wespenorchis en Gewone dotterbloem. Brede wespenorchis werd in gering aantal aangetroffen langs de Halve Maanweg en bij de brug van de Kampweg (bij de Voorhaven). Een omvangrijkere populatie van minimaal 500 exemplaren is aanwezig onder jong loofbos aan de oevers van het kanaal tussen het Leukermeer en de Reijnderslooi. Gewone dotterbloem komt voor in de tuin van een woning gelegen langs de N271 ter hoogte van de manege.

In zijn algemeenheid kennen de bermen van de Kampweg een vrij interessante floristische waarde vanwege het voorkomen van onder meer Gele morgenster, Gewone rolklaver, Korenbloem (gevoelig), Kroonkruid, Rapunzelklokje (tabel 2) en Stinkende ballote.

Het gebied is waardevol voor de onbeschermd, vrij zeldzame Brede eikvaren. Deze werd op zes locaties aangetroffen. De grootste populaties van méér dan 1000 exemplaren werden aangetroffen in een boskern aan de zuidzijde van de manege en in een boskern tussen 't Leukermeer en de zuidoostelijk daarvan gelegen plas. Op de landverbinding tussen beide plassen,

komt de soort meer plaatselijk voor. Afgaande op gegevens van Waarneming.nl betreft het de grootste populaties in Nederland buiten het duingebied.

Voor deze soorten dient de zorgplicht conform de Flora- en faunawet artikel 2 lid 1 en lid 2 in acht te worden genomen. Het betreffen maatregelen die voorkomen dat de groeiplaatsen van deze plantensoorten en tabel 1 soorten worden verstoord waarbij de soort zich niet middels zaad kan verspreiden of elders kan vestigen.

3 Literatuur

Hustings, F. et al., 1985. Vogelinventarisatie. Achtergronden, richtlijnen en verslaglegging. Natuurbeheer in Nederland. Deel 3. Pudoc Wageningen. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels Zeist.

Lange, P. et al., 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV / Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Utrecht.

Ministerie van LNV, 2002. Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. Ministerie van LNV, Den Haag.

Ministerie van LNV, 2004. Besluit van september 2004, wijziging van artikel 75 van de Flora en faunawet. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, Den Haag.

Ministerie van LNV, 2004. Besluit van 5 november 2004, wijziging Rode Lijsten voor bedreigde dier- en plantensoorten. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, Den Haag.

Ministerie van LNV, 2007. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Ministerie van LNV, Den Haag.

Schober, W. & E. Grimberger, 2001. Gids van de Vleermuizen van Europa, Azoren en Canarische Eilanden. Tirion Uitgevers, Baarn.

Van Dijk, A.J., 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Van Heusden, W.R.M. en Vreugdenhil S.J., 2006. Handreiking Flora- en faunawet - Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied.

Weeda E.J. et al., 2003. Nederlandse oecologische flora wilde planten en hun relaties. KNNV Uitgeverij / IVN, Haarlem.

Bijlage 1

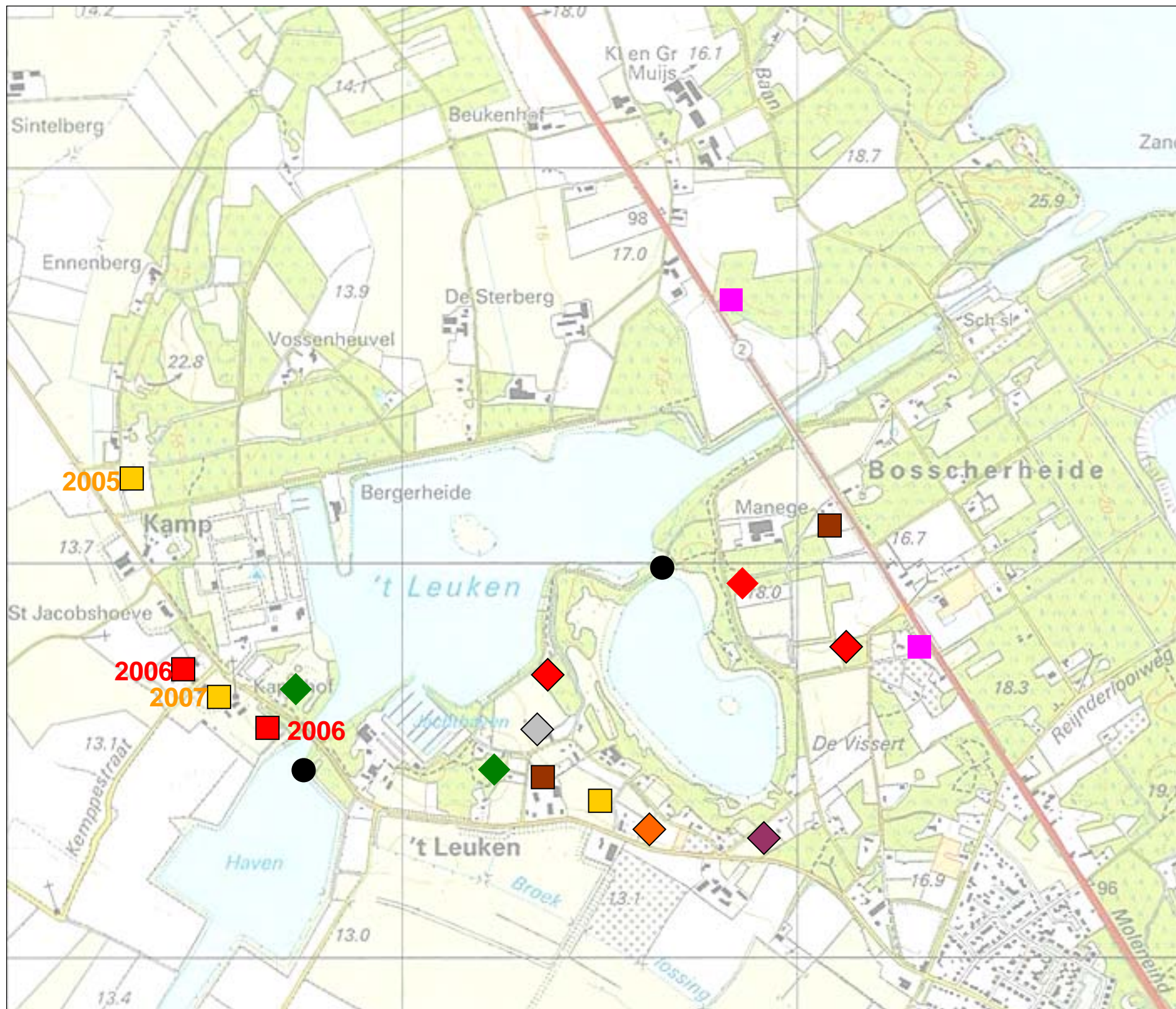
Kwalificaties onderzoekers

De veldwerkzaamheden werden uitgevoerd door de volgende projectmedewerkers:

- De heer W.J. van der Coelen heeft zich vanuit een jarenlange actieve betrokkenheid bij het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg en een sterke verbondenheid met natuuronderzoek in met name Zuid-Limburg ontwikkeld tot een kundige en praktijkgerichte flora- en faunaonderzoeker. Hij beschikt over uitgebreide specialistische kennis van alle in relatie tot de Flora- en faunawet relevante soortgroepen, in het bijzonder met betrekking tot vleermuizen. Sinds 2004 draagt hij jaarlijks bij aan de uitvoering van diverse meerjarige flora- en faunaonderzoeken van Grontmij | Groen-planning.
- De heer ing. F. Verhart is gediplomeerd in Bos- en natuurbeheer in de richting westerse bosbouw op HBO-niveau. Sinds 2003 draagt hij jaarlijks bij aan de uitvoering van diverse meerjarige flora- en faunaonderzoeken van Grontmij | Groen-planning.

Bijlage 2

Verspreiding broedvogels

Maaspark Well - 3061

Verspreiding broedvogels Quickscan 2010

- ◊ Boerenzwaluw
- Buizerd
- ◆ Groene specht
- ◆ Grote bonte specht
- Huismus
- Kerkuil
- Nachtegaal
- ◆ Spreeuw
- Steenuil
- ◆ Torenvalk

Status van bescherming

- Flora- en faunawet
nesten categorie 1 t/m 4
- ◆ Flora- en faunawet
nesten categorie 5
- Nederlandse Rode Lijst

NB: wanneer een soort met meerdere instrumenten beschermd wordt, is alleen het meest zwaarwegende middel aangeduid.

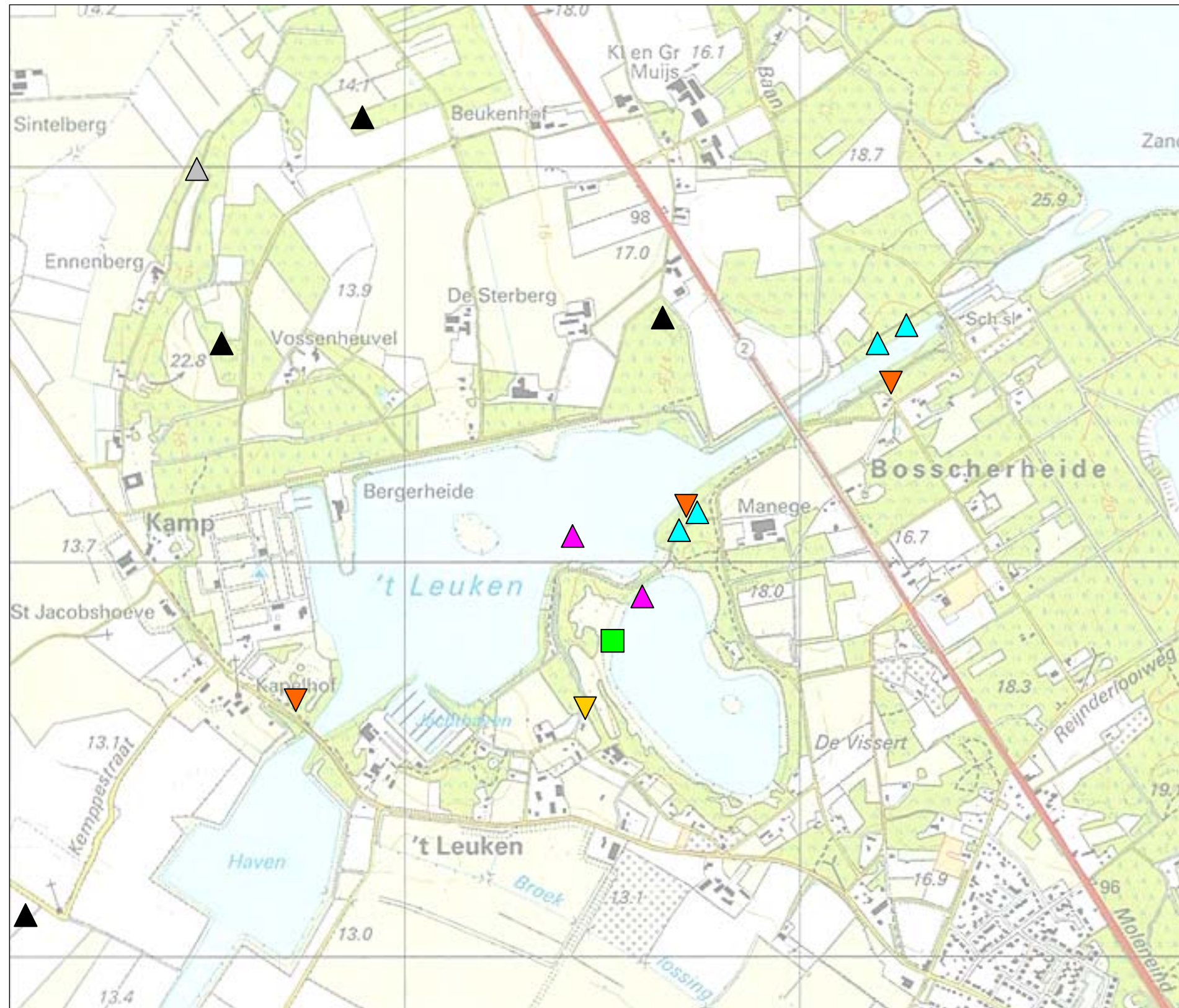
Bron

Veldbezoeken d.d. 28 april, 18 juni en 19 juli 2010
Flora- en faunaonderzoek Hoogwatergeul Well-Aijen,
gemeente Bergen, d.d. 26 maart 2008

Bijlage 3

Verspreiding zoogdieren

Maaspark Well - 3061

Verspreiding zoogdieren en herpetofauna Quickscan 2010

Zoogdieren

- ▲ Gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- ▲ Rosse vleermuis (foeragerend)
- ▲ Das (hoofdburcht)
- ▲ Das (onbelopen burcht of bijburcht)
- ▼ Eekhoorn (waarschijnlijke nestlocatie)

Herpetofauna

- ▼ Levendbarende hagedis
- Bastaardkikker

Status van bescherming

- ▲ Habitatrichtlijn IV en/of FFW tabel 3
- ▼ Flora- en faunawet tabel 2
- Flora- en faunawet tabel 1
- Nederlandse Rode Lijst

NB: wanneer een soort met meerdere instrumenten beschermd wordt, is alleen het meest zwaarwegende middel aangeduid.

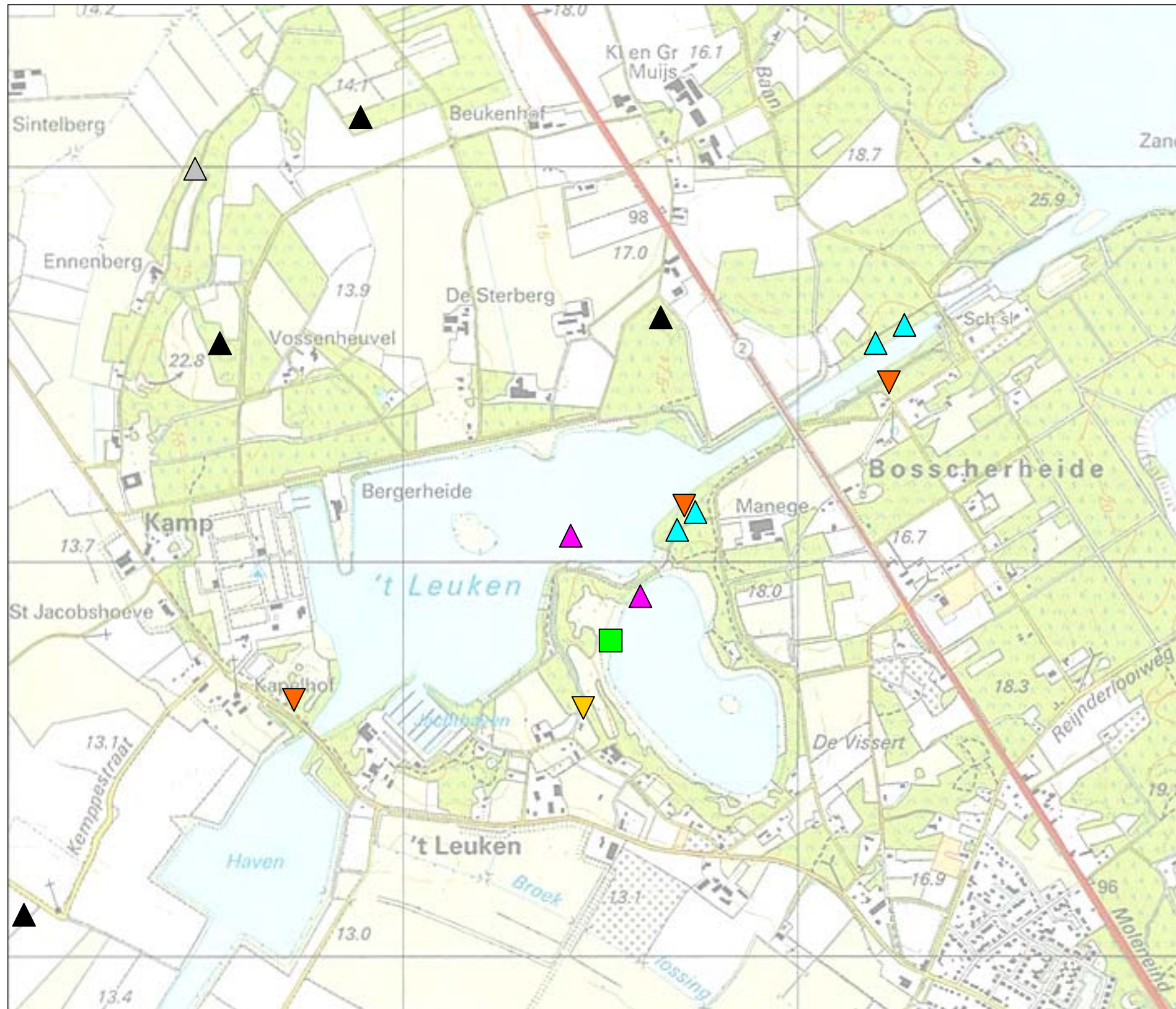
Bron

Veldbezoeken d.d. 28 april, 18 juni en 19 juli 2010
Flora- en faunaonderzoek Hoogwatergeul Well-Aijen, gemeente Bergen, d.d. 26 maart 2008

Bijlage 4

Verspreiding planten

Maaspark Well - 3061

Verspreiding zoogdieren en herpetofauna Quickscan 2010

Zoogdieren

- Gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- Rosse vleermuis (foeragerend)
- Das (hoofdburcht)
- Das (onbelopen burcht of bijburcht)
- Eekhoorn (waarschijnlijke nestlocatie)

Herpetofauna

- Levendbarende hagedis
- Bastaardkikker

Status van bescherming

- Habitatrichtlijn IV en/of FFW tabel 3
- Flora- en faunawet tabel 2
- Flora- en faunawet tabel 1
- Nederlandse Rode Lijst

NB: wanneer een soort met meerdere instrumenten beschermd wordt, is alleen het meest zwaarwegende middel aangeduid.

Bron

Veldbezoeken d.d. 28 april, 18 juni en 19 juli 2010
Flora- en faunaonderzoek Hoogwatergeul Well-Aijen, gemeente Bergen, d.d. 26 maart 2008